

Vervuld oud worden, vredig sterven

Een spirituele visie, een praktische gids voor thuis

Voor heel veel mensen geldt dat ze een hoge leeftijd bereiken en zich daarbij gedurende vele jaren kunnen voorbereiden op het proces van overlijden. Toch betekent die eindfase van een lange levensweg niet dat we er allemaal in slagen om in harmonie het leven te verlaten. Bart van Baarsen geeft in zijn boek *Vervuld oud worden, vredig sterven* tal van nuttige tips en overwegingen om het levenseinde mooier te maken, minder bedreigend. Hij put daarbij uit een rijke ervaring in de thuiszorg. Een diepgaande interesse in het leven is de drijvende kracht geweest die tot dit boek heeft geleid.

Het levenseinde kan confronterende vragen oproepen en een groot aantal daarvan wordt in dit boek behandeld. Toch heeft het boek vooral geruststellende elementen. Als je beseft wat zich in het leven van een oudere of stervende kan afspelen, ben je daar beter op voorbereid. Minder angst en meer acceptatie. Heel relevant is ook de terugblik op het leven, het gesprek aangaan over hoogte- en dieptepunten en het regelen van onafgezien zaken.

Van Baarsen presenteert een spirituele visie. Op allerlei momenten komen in het boek begrippen voor als de ziel, de geestelijke wereld, het hiernamaals, de andere wereld en zieners. Lezers voor wie deze begrippen niet aansluiten bij hun gedachtengoed of ervaringen zullen hierbij afstand tot de schrijver ervaren. Zo is de stelling dat het drie dagen kan duren voordat de ziel zich na het overlijden volledig heeft losgemaakt van het lichaam moeilijk te rijmen met de enkele uren waarin in een hospice de schouwarts constateert, de uitvaartverzorging verzorgt, het uitgeleide plaatsvindt, het vervoer wordt geregeld en de schoonmaak van de kamer begint.

Jan Tuit

Auteur: Bart van Baarsen
Uitgever: Elikser
Omvang: 308 pag.
Prijs: € 25,00

Nachtdienst

Onvergetelijke en ontroerende verhalen uit de zorg

De nachtdienst is anders! Er zijn weinig collega's en het is stil en donker. In de nacht slapen de meeste mensen, maar er zijn er ook die dan worden geboren, die sterven, die zich verwonden, die in paniek raken, die angstig of woedend zijn. De nacht geeft dit een andere dynamiek, een andere beleving. De contacten zijn intenser, de gesprekken dieper, de schrik groter en de gekkigheid uitbundiger. Zo blijkt uit dit boekje.

Deze bundel bevat ervaringen van nachtdienstmedewerkers uit alle takken van de zorg. Bij mensen thuis, in ziekenhuizen, hospices, gezinsvervangende tehuizen, verpleeghuizen, ambulances en een tbs-kliniek. Het zijn zeer verschillende situaties en dito belevingen. De verhalen doen het licht schijnen op wat er in het duister van de nacht plaatsvindt, buiten ons zicht, buiten ons medeweten. Bij de gênante voorvallen voelt het bijna als gluren. Maar er is ook bewustwording van de grote verantwoordelijkheid van hen die de wacht houden, soms maar een enkeling voor veel zorgbehoeftigen tegelijk. De spanning en emotie moeten af en toe ontladen in lachen en gekkigheid uithalen. Ook de dood komt langs in de nacht, soms verwacht, maar ook geheel onverwachts.

Tommie Niessen, schrijver van het voorwoord, concludeert: 'Nachtdienst is niet zomaar een bundel met verhalen. Het is een eerbetoon aan de uren waarin de zorg het meest kwetsbaar en tegelijk het meest puur is.' In dat eerbetoon kan ik me helemaal vinden. Maar 'onvergetelijk en ontroerend', zoals de subtitel luidt, dekt voor mij niet helemaal de lading.

Marian van der Veen

Auteur: Rhijna Jansen
Uitgever: Ambo|Anthos
Omvang: 208 pag.
Prijs: € 22,99 (paperback)
€ 12,99 (e-book)

Die ene palliatieve patiënt vergeet ik nooit meer

Verhalen van zorgverleners

Een dertigtal verhalen over palliatieve zorg. Of eigenlijk over mensen die in de terminale fase van hun ziekte zijn beland en daar op hun, soms aparte, eigen wijze mee omgaan. En dat beleven op hun eigen wijze wordt mede mogelijk gemaakt door de zorgverleners, werkzaam in die palliatieve terminale zorg, zowel vrijwilligers als zorgprofessionals.

Want dat is kenmerkend voor palliatieve zorg: door de nabijheid van de zorgverleners is die zorg zo uniek, met liefde en aandacht voor de ander. In hospices, palliatieve units en de thuissituatie, maar ook via de straatarts ontmoeten we mensen die gaan sterven. Die, als we goed naar hen luisteren, ons dingen leren die ons raken, ons lessen leren die we ons blijven herinneren. En die verhalen worden beschreven in dit boek. Mensen helpen elkaar om het afscheid zo persoonlijk mogelijk te maken en goed afscheid nemen is heel belangrijk, evenals niet alleen hoeven te sterven.

Ontroerende, korte verhalen die al eerder zijn gepubliceerd op de website van Carend en nu zijn gebundeld met een voorwoord van longarts Sander de Hosson. Mooi beschreven door maatschappelijk werker Gertien Koster en journalist Jos Schuring.

Hans van den Bosch

Auteurs: Gertien Koster en
Jos Schuring
Uitgever: de Graaff
Omvang: 112 pag.
Prijs: € 19,99